

MIT N BOUK VAN DIK TROM IN HEINS HÖRNTJE

Meester mog mie nait lieden en ik hom nait

Hein het hier ja weer op zien olle dag zien aigen Hörntje en dat woord dut hom denken aan zien jongestied, dou e deur meester wel ais in hörn van klazze zet is. Was e den zo'n deugenait? t Het der eerder aan legen, dat e meester nait lieden mog en zokswat slagt ja op joe weerom. Foi, hai vuilt zien kont nòg, as e n plaatje van d olle schoule zugt. As ik dat as noa-verteller nou mor goud op joe overbrenge kin, wat Hein vuilde en zok herinnerde...

NIJ BEERTE — In 1910 gong ik veur t eerst noar schoule. Mien laive tied, wàt n zet leden, as ie doar goud over noadenken! Meesters en juvven hebben t vandoag de dag ook nait makkelk, mor reken mor, dat t veur de onderwizers van dou hail wat stoerder was ons, dörpskinder, de neudege kennis bie te brengen. Van Fröbelschoule haren ze in dij tied nog nooit heurd, zodat juvver van d eerste (en de twijde klazze haar ze der bie...) in ain moal de haile boudel op heur dak kreeg.

De lutje beudels kwammen fris van de mouder en in hoese wuir allenneg mor plat proat, zodat t Nederlands veur sikkom aalmoal n vrumde taal was. Juf mos zok der mor mit reddden. D ellenne begunde veur heur al mit tellen leren. Wos Geert veul, dou ze hom vruig, hoveuvel ain en aine was... Gain oasem dus.

„Ik zel t es eem op n aaner menaaijer perbaaiern”, docht juf. Boerenkinder ja. „Geertman, ie slachten elk joar zeker ook n swien?” „Joa juf, soms twijje”. Kloar, docht juf, dij is vlogge van begrip. „En astoe den ain schinke hest en dien pa snidt der nog aine bie, wat krigst doe den?” „n Kont, juf”

zee Geert nòchtern en dou was juf oetteld...

En den dij olle mietzak van n meester in viefde en zesde klazze! Hai mog mie nait lieden en ik hom nait. Bie t minste wat hom mishottjede in klazze, kreeg wie de schuld en slug e der vot op lös. Wat wie waiten mozzen, haauwde hai der in, zotrekken. Nait 'pedagogies', zellen ie zeggen, nou ie ales waiten van groepsprojecten, taalpraktika en leesmoeders. Mor as ik hail eerlieks bin: meester haar toch goje rezeltoaten. Noa zeuventeg joar kin ik zien lesrooster teminzent sikkom nog oet de kop!

Oardriekskunde... nòg zo'n ploage. s Moandagsmòrns t eerste uur mos je de koarte, dij je in hoese taikend haren, inleveren. n Koarte van de pervinzies van ons laand. Dicht ge-

nog bie hoese, zellen ie zeggen, mor wel zo stoer om te doun, dat je ze t beste overtrekken konden veur t venster. Dat mog wel nait, mor wuir n beulde doan. n Wichtje oet mien klazze is doar mooi mit inflotterd, dou ze oet onkunde de atlaskoarte omgekeerd tegen t glas drokt en mit potlood de grenslienien op pepier zet haar.

Ploatsnoamen het ze dou noar beste waiten intaikend. Op de kop, ie roaden t aal. Zo'n roar ding haar meester nog nooit zain: Dollert lag woaraarms bie Lauwerszee, Winschoot bie Stad, Ter Oapel bie Azzen. Doar was veur t wicht gain laigen aan om zok der oet te reddden.

Allenneg: wichter kregen gain sloage van meester. En mie luit e, as ik weer ais teveul fouten in sommen of dictee

moakt haar, n braifke schrive, dat mien voader ondertaikenen mos: „Ik heefd mor best weer niet gedaan en l word tied, dat hij weer e behoerlijk wat voor zijn brokrijgt”.

Kom doar mor ais mien hoese, as ie n slim strengere heer hebben. Wat heb ik de dij rötmeester voak n p rammel van hom oplopen! 'behoerlijk', dat mie, as ik d aan denk, de kont nòg zet dut, zoas ik joe al zee. Ga wonder, dat ik mit zo'n braike in de buutse glad nait hoese komen duurde. Ik h dat dou ais deur n vrouge maaid ondertaikenen loate. Hai, ik kreeg der zulm schrik van, dou ik heur kribelpootje goud op pepier stoan zag.

Meester haar t ook vot de veur straf mog ik nait mit schoulraaize noar Potterw en mos ik veur dij aigenste d viefdien dikke optel- en otreksommen moaken. M goud de pest in zat ik in veu koamer, tot ik dochde: „Meester kikt dizze sommen tonait noa”. t Was dou mor ebiegoan om der zo mor v getallen onder te zette. Kloar! Dij dag heb ik n bou dat ik stiekem mitnomen ha in ainmoal oetlezen. n Bou

...n plaatje van d olle schoule waarkt nog altied op mien gevuil...

EINS HÖRNTJE mie nait om nait

nog bie hoes, zellen ie zeggen, mor wel zo stoer om te doun, dat je ze t beste overtrekken konden veur t venster. Dat mog wel nait, mor wuir n beulde doan. n Wichtje oet mien klazze is doar mooi mit inflotterd, dou ze oet onkunde de atlaskoarte omgekeerd tegen t glas drokt en mit potlood de grenslienen op pepier zet haar.

Ploatsnoamen het ze dou noar beste waiten intaikend. Op de kop, ie roaden t aal. Zo'n roar ding haar meester nog nooit zain: Dollert lag woaraarms bie Lauwerszee, Winschoot bie Stad, Ter Oapel bie Azzen. Doar was veur t wicht gain laigen aan om zok der oet te redden.

Allenneg: wichter kregen gain sloage van meester. En mie luit e, as ik weer ais teveul fouten in sommen of dictee

moakt haar, n braifke schrieven, dat mien voader onder-taikenen mos: „Ik heefd mijn best weer niet gedaan en het word tijd, dat hij weer eens behoortlik wat voor zijn broek krijgt”.

Kom doar mor ais mit in hoes, as ie n slim strengel ol heer hebben. Wat heb ik deur dij rötmeester voak n pak rammel van hom oplopen! Zó 'behoortlik', dat mie, as ik der aan denk, de kont nõg zeer dut, zoas ik joe al zee. Gain wonder, dat ik mit zo'n braifke in de butse glad nait in hoes komen duurde. Ik heb dat dou ais deur n vrougere maaid ondertaikenen loaten. Hai, ik kreeg der zulm n schrik van, dou ik heur kriebelpootje goud op pepier stoan zag.

Meester haar t ook vot deur. Veur straf mog ik nait mit op schoulraaize noar Potterwol en mos ik veur dij aigenste dag vieftien dikke optel- en of-treksommen moaken. Mit goud de pest in zat ik in veurkoamer, tot ik dochde: „Meester kikt dizze sommen toch nait noa”. t Was dou mor eem biegoan om der zo mor wat getallen onder te zetten. Kloar! Dij dag heb ik n bouk, dat ik stiekem mitnomen haar, in ainmaal oetlezen. n Bouk

over Dik Trom. Ook n kwoajong, woar je nait veul gouds van leren konden. Mor móóí!

Denk nait, dat k allenneg mor minne herinnerns aan mien legere-schoultied heb. Zummers was wie bie mooi weer altied aan t boaien in d ofwottern van de Tjamme. Jongse en wichter deur mekoar, noakend, zunder badpak of zwemboksem. Dij haar je nait, net zo min as schoamte veur joen aigen netuur. Zo gaauw as je bie mooi zunschienweer boeten t zicht van de hoezen wazzen, trok je de klaaier al oet. In t stuk laand, dat je den nog deur mozzen, kregen de melkkoiën veur dat koppeltje noakende jongse maistieds de birze in de steert en benterden der vandeur.

Dou de maaid mit juk en emmers in t laand kwam om heur te melken, mozzen dij baisten den ook eerst deur ons vongen worden. Dij luiten zok opjoagen, mor nait kriegen en t wicht is mit lege emmers in hoes komen. Dat het ain van ons waiten. D aaner mörn mos e zien voader op ploatse woar de koiën tou heurden zien etensoakertje brengen. In schure kwam boer in n runtje op hom of en gaf hem votdoalek wat mit bezzem op ribben. Jong begreep der niks van.

„Woarom haauwen ie mie, boer, k heb ja niks doan”. Dou kwam maaid veur n dag en ruip: „Haauw mor deur, dij was der guster ook mit bie”.

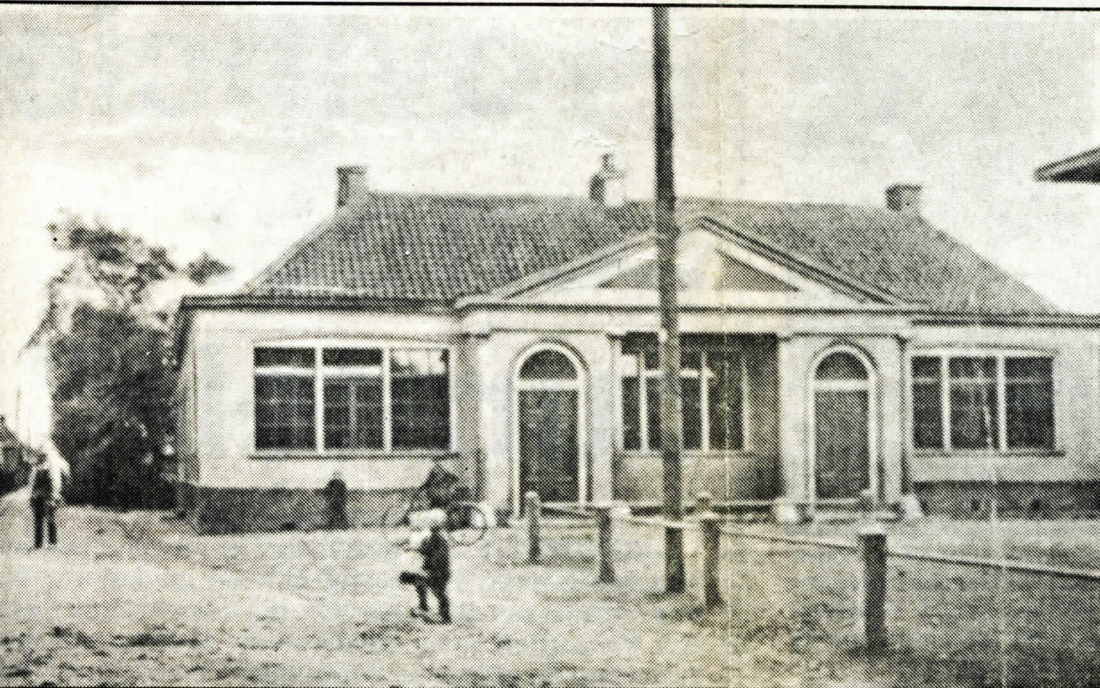
Op n hail haite zotterdag-noamedag wazzen jongse en wichter mitnader op Tjam aan t voaren mit holten schotten, dij aan kaante laggen en broekt wuiren om wotter op te schutten. Mit n laank taauw der aan konden jongse wichter op t vlot veuroet trekken. Wel n poar honderd meter wied. Mooi man! Tot heur op diek n bakkersknecht mit peerd en woagen in de muide kwam, dij bie de klaaier ho huil en t haile spul in ainmaal op zien koare gooide. t Ol peerd kreeg aine mit liene en doar gong t in draf op hoes of.

Wat n rötstreek! Jongse perbaaierden woagen nog in te hoalen, mor op zo'n diek lopt t veul te ongeliek op blode vouten om goud veuroet te komen. Dij in t wotter kregen te loat in de goaten, wat der goande was. Wat mozzen ze nou? n Poar wichter begunden te schraiven, mor dou wuir dudelk, dat der nog ridders op de waale stonden. n Poar jongse schoelden noar hoes tou en kwammen mit klaaier weerom.

Zo kwam de boudel weer in t lieke. Nait veur dij bakkersknecht. Dou lu in t dörp der van heurden, wuir heur de steert dik. Ze zollen dij jong, dij ons dit leverd haar, wel kriegen! Of t n komplot was: woar e zien gezichte ook zain luit, nammen ze hom te pakken. Bie d aine, woar e brood in keuken brocht haar, wazzen zien klompen, dij e boeten deure oettrokken haar, vot en mos e op hozevörrels weer op hoes aan. Bie n aaner trokken ze hom ventielen oet de banden. Jong haar gain verbaarg meer en is van nood in n aaner dörp knecht worden.

Zó ken dat in n dörp deurwaarken, as je aine n poets bakken. Dat krieg je vrouger of loater dik op joen brood. Ik kin der noa zoveul joaren nog om laggen. Mooie tied was dat... Wil ie wel leuven, dat ik de handen van mien ol heer op mien kont hailendal nait meer vuil?

W.C. 10-1-87

markt nog altied op mien gevuil...